

I MEGASTAD MARGINAL

Indien har fler fattiga än hela Afrika. Med en allt större migration till de indiska städerna varje år växer också slumområdena. Förutsättningarna för de lägsta kasterna som bor i slummen ser dystra ut – men en strimma av hopp har tänts.

TEXT: JOHAN AUGUSTIN BILD: JONAS GRATZER

DENS

Barnen i Park Circus tar dagen som den kommer
Några har möjligheten att gå i skolan, andra
inte. Ett mål mat om dagen är det enda de med
säkerhet vet att de kommer att få

Stjulen breder ut sig längs med motorvägen. Tillfälliga jobb i Calcutta ger den vuxna befolkningen pengar till mat. Samtidigt föds allt fler barn utan någon större familjplanering i sikte.

GULA TAXIBILAR AV märket Ambassador slåss med tuktuksen om vem som först ska komma över bro nummer fyra. I vägrenen sitter Amin, 4 år, gränsle med tygtrasan som föreställer byxor nere vid fötterna. När han reser sig för att hoppa över den breda dammiga rörledningen som markerar gränsen till hans hem, lämnar han en hög av diarré efter sig på marken. Vi befinner oss i Park Circus, ett av Calcuttas slumområden.

AMIN SPRINGER IN i sitt hus som består av plywoodskivor och plastpresenningar till väggar samt bambupålar och ytterligare plast till tak, med några tegelstenar som håller det hela på plats. Väggarna inomhus täcks av tidningspapper från nyhetstidningar som India Times. Den stora sängen, en hård plywoodskiva med en tunn madrass på som vilar på några tegelstenar staplade på varandra, tar upp halva

ytan på denna enrummare. På ungefär sju kvadratmeter bor Amin, hans två syskon, mamma och pappa.

VID DEN LÅGA ingången håller Amins mamma Rani på att laga te på sin karosinspis. Hon ler med ett stort vitt leende som avslöjar att hon ser efter sina tänder. Rani är 33 år och har efter sitt tredje barn nyligen gått igenom en sterilisering. Hennes man tjänar 50 rupier, eller ungefär åtta kronor, om dagen på att diska, och hennes egen tid ägnas åt barnen. Familjens hus ligger intill den sexfiliga vägen med bullrig trafik som håller dem vakna på nätterna och som avger avgaser som förgiftar deras kroppar. Hon har emellertid kommit på ett sätt att ta sig härifrån.

Hon vill öppna en chai-shop här vid trottoaren där hon kan sälja te till förbipasserande, säger Hemley Gonzalez, som förra året startade hjälporganisationen Responsible Charity, en av ett tjugotal hjälporga-

nisationer som arbetar i Calcuttas slum.

Med hjälp av pengarna, motsvarande 300 svenska kronor, som Rani får av organisationen kan hon köpa in det material som krävs för att komma igång med att sälja te och så småningom tjäna så pass mycket pengar att familjen kan flytta till ett bostadsområde som erbjuder riktiga lägenheter.

SLUMMEN I INDIEN är ett växande problem. I takt med att fattiga människor flyttar från landsbygden till städerna blir det allt större konkurrens om de kvadratmeter som finns kvar att bygga på. När Park Circus och likande slumområden växer sig för stora löser regeringen det genom att sätta upp skyltar som berättar att de tillfälliga bostäderna ska

“När Park Circus och liknande slumområden växer sig för stora löser regeringen det genom att sätta upp skyltar som berättar att de tillfälliga bostäderna ska försvinna inom en viss tid – efter det rivs de för att bereda plats åt ett nybygge.”

INDIEN

Statsskick: Republik.

Huvudstad: New Delhi.

Invånare: 1,17 miljarder, den näst största befolkningen i världen (efter Kina). Indien beräknas gå om Kina i folkmängd inom några årtionden på grund av att Kina tillämpar en barnbegränsningspolitik. Var femte människa som föds på jorden i dag är indier.

Religion: Cirka 80 procent av befolkningen är hinduer och 13 procent är muslimer. De övriga procenten är kristna, sikher eller tillhör andra trosinriktningar.

Språk: Hindi är det största språket. Sedan finns en rad övriga officiella språk, däribland bengali, urdu och tamil. Engelska är inte längre ett officiellt språk men inom politik, medier, affärsliv, myndigheter och administration är engelska huvudspråket.

Ekonomi: Indien präglas av enorma klyftor mellan fattiga och rika. Den indiska medelklassen lever liv som materiellt sett liknar medelklassens liv i västländerna, med teve, bil och kylskåp. Samtidigt lever en mycket stor del av befolkningen i armod. Det är också stor skillnad mellan stad och landsbygd, kvinnor och män, olika kaster och olika religiösa och etniska grupper.

POLITIK I INDIEN

Indien är den folkrikaste demokratin i världen och består av 28 delstater som har

varsitt delstatsparlament. Sedan finns en centralregering och ett nationellt parlament i huvudstaden New Delhi. Premiärministern är regeringschef och innehar den största politiska makten. Indien har även en president som främst har ceremoniella uppgifter.

Indiens nationella parlament består av två kamrar. Överhuset Rajya Sabha har 245 ledamöter, och val hålls vartannat år; varje gång utses en tredjedel av ledamöterna för en period på sex år. Det är delstatsparlamenten som får välja ledamöterna i Rajya Sabha, som ska vara ett organ för just Indiens delstater. Underhuset Lok Sabha är ett organ med 545 ledamöter som tvärtom ska representera folket. Nationella val hålls vart femte år.

Det största partiet är det icke-religiösa mittenvänsteranstruktura Kongresspartiet, som dominerade politiken från självständigheten 1947 och in på 1990-talet, då Kongresspartiet började utmanas av andra politiska krafter. Landets näst största parti är i dag det hindunationalistiska BJP.

– Vi tvättar inte lakanen tillräckligt ofta och då kommer lössen tillbaka hela tiden.

Vid tågstationen intill Park Circus säljer marknaden igång tidigt varje morgon. Grönsakerna och fruktarna som säljs till resenärer innehar en stor intressekälla för slummens invånare.

försvinna inom en viss tid – efter det rivs de för att bereda plats åt ett nybygge. De landlösa invånarna fungerar som ett slags stadsnomader, de får vara beredda på att snabbt dra vidare till nästa slumområde om de inte vill se sina bambupinnar knäckas av schaktmaskiner.

DEN LERIGA STIGEN som leder genom Park Circus är kantad av sopor, där några getter äter på en gammal sko, och en flicka som bara kan krypa leker bland avfallet med gyttna i ansiktet. Flickan, som är halvår gammal, tittar upp med tom blick.

– Det där är inte okej, jag ska prata med hennes mamma, säger Hemley som bär på två plastkassar med allehanda mediciner.

En kvinna lyfter fram sin nyfödda bebis, som skriker oavbrutet. Ett plaströr med antibiotika mot diarré lugnar ner pojken.

Lite längre bort turas några kvinnor om att leta löss i varandras hårbotten. Efter att ohyran hittats läggs den i handen på den undersökta kvinnan, varpå ett par vassa naglar gör slut på skadedjuret.

– Vi tvättar inte lakanen tillräckligt ofta och då kommer lössen tillbaka hela tiden, säger en av kvinnorna och skämtar samtidigt om att hennes väninna kommer bli tvungen att klippa av sig allt sitt långa svarta hår för att bli kvitt blodsugarna.

En fläkt av marijuana blåser förbi, några män sitter och säljer ”ganja” på utrullade tidningar direkt i leran ett stycke längre ner på stigen. En av männen bär en sliten svart skinnjacka, en annan svarta solglasögon, och båda sluddrar något när vi passerar dem. I ett skjul visar en tonårsflicka upp sina sår på ryggen orsakade av ett insekts-

bett som hon inte kunde sluta klia sönder. Den antibakteriella salvan lindrar besvären, åtminstone för ett tag.

VI TÅGSTATIONEN INTILL Park Circus har det sedan gryning pågått en marknad där några av slummens kvinnor säljer äpplen, stora clementiner, blomkål och andra grönsaker. En svärm av flugor lättar när ett tåg sveper förbi bara centimeter bakom kvinnornas ryggar. Vinddraget från tåget gör att Abdullah, 15 år, måste hålla i sin Arsenalmössa för att den ska sitta kvar på huvudet. Hans engelska som flyter på bra har han lärt sig i skolan. Hans plan går långt utanför plastpresenningarna vid Park Circus.

– Jag tänker bli fotbollsspelare och flytta till Johannesburg, säger Abdullah, som förutom engelska pratar hindi och bengali.

Han har två bröder och tre systrar. Mamman städar hus och pappan tillverkar marmor för att försörja familjen. Förutsättningarna för honom ser annorlunda ut än för Nagira, 14 år, som inte kan läsa eller skriva. I en familj på sju personer är hennes största uppgift att se efter sina småsyskon, eftersom hennes mamma städar hus i närheten, och att diska när familjen ätit middag, det enda målet mat de äter tillsammans.

– Det blir ingen skola för mig, jag vet redan vem jag ska gifta mig med om tre år, säger Nagira och tittar ner i marken.

I Indien är det två slags äktenskap man pratar om: arrangerade äktenskap och kärleksäktenskap. På frågan om vilken sort hon väntar sig ler hon generat.

Nagira är en glad tonåring, trots att framtidsutsikterna inte ser alltför ljusa ut för henne. De flesta flickor i hennes ålder blir bortgifta och får ingen utbildning.

– Det blir ingen skola för mig, jag vet redan vem jag ska gifta mig med om tre år.

INDIENS HISTORIA

Indien är vaggan för en av världens äldsta civilisationer. Redan 2 500 år före Kristus fanns utbyggda städer, handel och jordbruk i området. På 1500-talet upprättade en rad europeiska länder handelsstationer i landet. Storbritannien blev så småningom den dominerande makten, och trots att det indiska folket försökte göra uppror blev Indien en brittisk koloni år 1858. I protest mot kolonisationen bildades Kongresspartiet. Under ledning av mahatma Gandhi genomförde Kongresspartiet och andra politiska organisationer massiva kampanjer för självständighet. 1947 blev Indien slutligen självständigt från Storbritannien. Samtidigt delades landet i två delar, det huvudsakligen hinduiska Indien och det huvudsakligen muslimska Pakistan. Miljontals muslimer i Indien valde att flytta till Pakistan vid splittringen av landet, men miljoner muslimer blev också kvar i Indien. Än i dag finns en konflikt kvar mellan den hinduiska majoriteten och den muslimska minoriteten. I den indiska delstaten Kashmir finns en särskilt stor andel muslimer och där har flera strider utkämpats och terrordåd skett. Indiens konstitution säger att landet ska vara sekulärt, det vill säga religiöst neutralt. Som en motreaktion mot de militanta muslimska grupperna har dock en hindunationalistisk rörelse växt fram i Indien som vill att Indien ska bli en uttalat hinduisk stat.

KASTSYSTEMET

Alla hinduer i Indien föds in i en kast, en social klass. Brahminer, präster, tillhör den högsta kasten. Sedan kommer jordägare och soldater följt av handelsmän och bönder. Sist kommer de oberörbara, daliterna. Det är mestadels bönder och daliter som lever i städernas slumområden, då dessa ofta lämnar landsbygden i jakt på en bättre inkomst. Men i städerna får de ofta de sämsta, farligaste och minst betalda jobben. Diskriminering efter kast är sedan 1950 förbjuden enligt konstitutionen, och den indiska staten motarbetar kastsystemet genom att kvotera in människor från lägre kaster till jobb inom statlig förvaltning och till utbildningar. Diskrimineringen lever dock fortfarande kvar.

SLUM I INDIEN

Slummen i Indien har aldrig varit större än nu, ett resultat av den extremt snabba migrationen till indiska städer. **Varje år flyttar 20 miljoner indier från landsbygden till städerna.**

Indiens största stad Bombay har cirka 15 miljoner invånare och varannan bor under slumliknande förhållanden. Mumbais största slum Dharavi kallas även den största slummen i Asien med en miljon människor. Förhållandena i slummen är hårda. Antalet indier som lever på mindre än en dollar om dagen beräknas vara 450 miljoner. Hälften av alla barn under fem år i Indien är kroniskt undernärda, samtidigt som en tredjedel av hushållen saknar toalett. Många utslagna människor i städerna har inte ens ett hem utan sover på trottoarerna.

Endast 61 procent av Indiens vuxna befolkning är läs- och skrivkundig, främst män. En gammal tradition som lever kvar till stor del är att pojkar ska försörja familjen när de blir vuxna, medan flickor ska giftas bort. Det har lett till att det är långt fler pojkar som får gå i skola än flickor.

Trots att Indien har haft en stor ekonomisk tillväxt under de senaste årtiondena har rikedomarna bara kommit en minoritet av befolkningen till del. Det beror delvis på diskriminering på grund av kastsystemet, och delvis på politiken som har förts.

Amin ler ofta, han är glad över att han får möjligheten att gå i förskola. Pojkar har större möjligheter än flickor i Indien, även här i Park Circus.

“Att sätta Nagira i skola är inget alternativ för hjälporganisationerna. Efter tio års ålder anses barn stora klassen för mycket om de varken har skriv- eller läskunskaper.”

– Det är mina föräldrar som bestämmer – det är arrangerat.

Att sätta Nagira i skola är inget alternativ för hjälporganisationerna. Efter tio års ålder anses barn stora klassen för mycket om de varken har skriv- eller läskunskaper. Men även barn som har åldern inne har ingen garanti för att få gå i skola.

VISSA SKOLOR VILL inte veta av barn från slummen, det är föräldrarna till skolbarnen som inte vill blanda sina barn med dem som kommer härifrån, berättar Hemley som fokuserar på att hitta flickor och pojkar under tio år vars skolgång han kan finansiera.

Skymningen sänker sig över Park Circus och en gigantisk reklamskylt som visar krämig vaniljglass tänds med en prisruta som visar 50 rupier för läckerheten, eller en normal dagslön för dem som har arbete här. Ljuset från reklamskylten, som är högt belägen över skjulen, fungerar som den enda ljuskällan på kvällen när elavbrotten kommer, precis som de brukar göra.

Nagiras mamma Banu, som kommit tillbaka från städjobbet, har lagat mat till familjen. Samtidigt som Banu ger den yngsta bebis

pulvermjölk från en nappflaska slevlar hon upp ris och en röra med potatis och linser till resterande familjemedlemmar. Det blir ofta samma mat till middag, någon gång emellanåt har de kyckling eller getkött. Familjen sitter på en bambumatta utrullad över cementgolvet som bitvis består av ett jordgol. Klockan 22 stängs teve- och radioapparaterna av samt de lysrör som fungerar. Det är läggdags för Park Circus invånare. Nästa dag startar före tuppen, vid klockan fyra, med de aktiviteter som fyller deras dagar.

VI ÄR TILLBAKA hos Rani där hon lägger fram skoluniformen till sonen Amin som ska till skolan morgonen därpå. Han är den ende i familjen som får möjlighet att lära sig läsa och skriva. Själv ska hon införskaffa en spis, stolar, koppar och annat som behövs för ett driva ett te-fik. Det äkta leendet avslöjar att hon trots allt elände är nöjd med sina framtidsutsikter. Men den indiska regeringen har hon inte mycket till övers för – ryktet i Park Circus säger att regeringsanställda snart kommer att sätta upp skyltar om tvångsflytt.

– De ser oss inte. De tänker bara på sig själva. ♦